

וקרא הראשון ארבעה פסוקין, ושבחיה רב
פפא²⁷.

שנינו במשנתינו: אין פוחתין מהן ואין
מוסיפין וכו'.

תנא: הפותח, הקורא הראשון — מברך
לפניה, והחותם — מברך לאחריה.

ומאי טעמא דנהגו האידינא, בזמננו, דכולהו,
כל הקוראין, מברכי לפניה ולאחריה?

היינו טעמא דתקיננו רבנן — גזירה משום
הנכנסין, דהיינו אותן שנכנסו לאחר שברך
הפותח, ולא שמעו ברכתו, ויאמרו שאין
ברכה בתורה לפניה, להכי תקנו ברכה לפניה
לכל הקוראין²⁸.

ומשום היוצאין, דהיינו אותן שיצאו קודם
שברך החותם, ויאמרו שאין ברכה בתורה
לאחריה, להכי תקנו ברכה אחריה לכל
הקוראין.

והפתילה], ששם מונחת הפתילה, כלפי נר
מערבי, שהוא הנר הקבוע בגוף המנורה,
באמצעה. והיינו — "אל מול פני המנורה".

ונר מערבי — היה מוטה כלפי שכינה שהיא
במערב, שהמנורה היתה מונחת במשכן בין
צפון לדרום, ונר מערבי היה משוך קמעה
כלפי מערב²⁶.

ואמר רבי יוחנן: מכאן — שאמצעי משובח,
שהרי כל הנרות היו פונים כלפי נר מערבי,
שהוא אמצעי.

ואחרון שקרא ארבעה — משובח. מאי
טעמא?

משום דמעלין בקדש — ולא מורידין. ולהכי,
עדיפא טפי שיקרא האחרון ארבעה. דאם
יקרא אחד מן הראשונים ארבעה, נמצא
שמורידין באחרון — שקורא רק שלשה.

רב פפא איקלע לבי בנישתא דאבי גובר,

26. והיינו למאן דסבר דמנורה מצפון לדרום,
אבל איכא מאן דאמר דמנורה ממזרח למערב
היתה עומדת, ולדידיה ליכא מהכא ראיא
דאמצעי משובח. רש"י, עיי"ש.

27. כתבו הפנ"י והמהרש"א, דלא פליג רב פפא
אדרבא, ובאמת כל אחד מהג' שקרא ד' פסוקין
— משובח. אלא, משום שזיזין מקדימין
למצוות, שבחיה לראשון על שהיה זריז.

28. משמע דאין חיוב על השומעין לשמוע גם
את הברכה. דאלא"ה, למה לי טעמא דשמא
יאמרו וכו', תיפוק ליה משום דלא ישמעו את
הברכה על הקריאה!

ממגילה [כ"א ע"ב]: אל מול פני המנורה יאירו
שבעת הנרות. מלמד: שהיה מצדד פניה, כנגד נר
מערבי. ומלשון "מצדד" נראה, שלא היה ממש
באמצע הצד, רק שמצדדס קצת כנגד הנר
ההוא.

וכתב, דלפי זה, גם יבואר הא דכתיב: "יאירו
שבעת הנרות", דלכאורה קשה, הרי רק ששה
נרות מאירים אל מול פני המנורה, דהיינו — נר
מערבי! ? [וכתב שם, דלפי מדרש חז"ל, צריך
לומר, דהכוונה: הנשאים משבעת הנרות].

ולפי זה, לא יהיה המקרא יוצא מידי פשוטו.
כי יהיו כל שבעת הנרות, מביטים לכותל מערבי,
כפי פשוטו של מקרא. והיינו פירושא ד"אל מול
פני המנורה". אלא שששה מהם — נוטים לצד
האמצעי, כפי מדרש רבותינו ז"ל. עיי"ש
שהארין.